

нізму державного регулювання міграційних процесів і забезпечення його впровадження й ефективного функціонування; забезпечення захисту прав осіб, яким надано статус біженців чи притулок в Україні. Вагомий внесок у вирішення цієї проблеми має внести налагодження на загальнодержавному рівні тісної співпраці між регіонами України, удосконалення системи державного управління міграційними процесами відповідно до міжнародних стандартів у сфері реалізації прав людини.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Олефір В.І. Загальна характеристика міграції у міжнародному контексті / В.І. Олефір // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2005. – № 156. – С. 160.

2. Олефір В.І. Сучасна міграційна політика в Україні / В.І. Олефір // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2002. – № 3. – С. 3–11.

3. Миграция и миграционная политика. – М., 1992. – С. 42.

4. Соглашение о сотрудничестве государств участников Содружества Независимых Государств в борьбе с незаконной миграцией. – М., 1996. – С. 85.

5. Збірник методичних рекомендацій з питань розкриття та розслідування злочинів оперативними працівниками органів внутрішніх справ / [В.І. Захаров, В.Ф. Шевченко, А.А. Осауленко та ін.] ; під ред. П.В. Коляди. – К. : МВС України, 2002. – С. 544.

6. Гарна І.О. Організаційно-правове регулювання міграційних процесів в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління, адміністративне право і процес; фінансове право» / І.О. Гарна ; Національний університет внутрішніх справ. – Харків, 2004. – С. 19.

7. Савченко О.І. Міграційна ситуація в Україні. Стан боротьби з організованими формами нелегальної міграції іноземців / О.І. Савченко // Право і суспільство. – 2005. – № 1. – С. 66–70.

УДК 342.95

ЩОДО РОЗУМІННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ВІДНОСИН У СФЕРІ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ОРГАНАХ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Денисюк Д.С., к. ю. н.,
доцент кафедри фінансового та банківського права
Міжрегіональна Академія управління персоналом

Визначено правову природу відносин щодо дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ з огляду на теоретичні положення щодо обґрунтування адміністративно-правових відносин, які виникають, змінюються та припиняються у сфері внутрішньоорганізаційної діяльності органів внутрішніх справ. Зокрема, розглянуто організаційні відносини, що стосуються побудови системи органів внутрішніх справ та організації діяльності, внутрішніх зв'язків між начальницьким складом і підлеглими, між працівниками органів внутрішніх справ, не підпорядкованими один одному, а також відносини кадрового забезпечення, що стосуються публічної служби в органах внутрішніх справ.

Ключові слова: дисциплінарне провадження, кадрове забезпечення, службова дисципліна, дисциплінарне стягнення, заохочення, керівник, органи внутрішніх справ.

Определена правовая природа отношений дисциплинарного производства в органах внутренних дел, учитывая теоретические положения по обоснованию административно-правовых отношений, которые возникают, изменяются и прекращаются в сфере внутриорганизационной деятельности органов внутренних дел. В частности, рассмотрены организационные отношения, касающиеся построения системы органов внутренних дел и организации деятельности, внутренних связей между начальствующим составом и подчиненными, между работниками органов внутренних дел, не подчиненными друг другу, а также отношения кадрового обеспечения, касающиеся публичной службы в органах внутренних дел.

Ключевые слова: дисциплинарное производство, кадровое обеспечение, служебная дисциплина, дисциплинарное взыскание, поощрения, руководитель, органы внутренних дел.

Denysyuk D.S. UNDERSTANDING ON THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL RELATIONS IN NATURE DISCIPLINARY PROCEEDINGS THE POLICE

Determine the legal nature of the relationship of disciplinary proceedings in the organs of internal affairs, given the theoretical principles of justification of administrative relations that arise, change and cease in corporate activities of organs of internal affairs. In particular, the organizational relationship concerning construction of the system of internal affairs agencies, and organization of activities, internal relations between supervisory staff and subordinates, between employees of organs of internal affairs, is not subordinate to each other, and the relationship of staffing on public service in organs of internal affairs.

Key words: disciplinary proceedings, staffing, service discipline, disciplinary sanction, encourage, head, organs of internal affairs.

Постановка проблеми. У процесі здійснення демократичних перетворень важливим є переосмислення основних положень вітчизняної науки й практики щодо діяльно-

сті органів публічної влади в цілому та органів внутрішніх справ зокрема, особливо в контексті сучасних надбань розвинених держав світу.

Питання, пов'язані з дисциплінарним провадженням у діяльності органів внутрішніх справ, мають особливе значення, адже несистемність державної політики й відсутність чітко закріплених процедурних дій у цій сфері спричиняють появу негативних тенденцій, які впливають на взаємовідносини між органами внутрішніх справ та фізичними і юридичними особами.

Аналіз останніх досліджень. У вітчизняній юридичній літературі питання адміністративно-правового регулювання відносин у сфері здійснення дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ не були предметом цілеспрямованого наукового аналізу. Деякі аспекти дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ розглядалися у працях вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема О.М. Бандурки, В.М. Бевзенка, Д.М. Бахраха, К.С. Бельського, Ю.П. Битяка, О.В. Джафарової, С.В. Ківалова, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, А.Т. Комзюка, Р.С. Мельника, В.Я. Настюка, О.П. Рябченко, О.Ю. Снявської, Ю.М. Старилова, Ю.О. Тихомирова, М.М. Тищенко, Ю.С. Шемшученка та інших. Тому актуальність наукового пошуку в обраному напрямі ґрунтується на потребі вдосконалення чинного адміністративного процесуального законодавства.

Мета статті – дослідити зміст правовідносин у сфері дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом в Україні спостерігаються системні порушення правоохоронними органами прав і свобод людини й громадянина, що є наслідком незадовільної кадрової роботи, неналежної уваги до дотримання дисципліни та законності в їхній діяльності тощо. На жаль, не є винятком також органи внутрішніх справ. Тому особливої актуальності у зв'язку із цим набувають питання визначення сутності адміністративно-правових відносин у сфері дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ.

Варто відмітити, що відносини у сфері дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ виникають, змінюються та припиняються в межах внутрішньоорганізаційної діяльності останніх, мають упорядковуючий характер, тому доцільною є постановка питання про адміністративно-правову природу зазначених відносин, особливо з огляду на сучасний активний розвиток доктрини адміністративного права й процесу, її оновлення.

З метою розгляду цього питання постає необхідність у з'ясуванні змісту категорій більш загального порядку, якими є адміністративні правовідносини.

У підручнику «Адміністративне право» за загальною редакцією Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука та В.В. Зуй стверджується, що адміністративно-правові відносини – це суспільні відносини у сфері державного управління, учасники яких виступають носіями прав та обов'язків, урегульованих нормами адміністративного права [1, с. 57]. Російські вчені-адміністративісти Ю.М. Козлов, Б.М. Лазарев, В.М. Манохін, Ю.О. Дмитрієв, І.О. Полянський, Є.В. Трофімов пропонують визна-

чення поняття адміністративно-правових відносин як суспільних відносин, що виникають у сфері виконавчої влади (державного управління) та врегульовуються нормами адміністративного права [2, с. 64].

У дисертаційному дослідженні, присвяченому концептуальним засадам і правовій природі адміністративно-правових відносин, О.І. Харитонова робить обґрунтований висновок, що адміністративно-правові відносини – це врегульовані правовими нормами відносини, що виникають та існують між суб'єктами публічного права, спрямовуються на впорядкування відносин у суспільстві, забезпечення засобами державного примусу правопорядку, добробуту й безпеки громадян і суспільства [3].

Т.О. Коломоєць зазначає, що адміністративно-правові відносини – це суспільні відносини, врегульовані нормами адміністративного права, суб'єкти яких наділяються правами й обов'язками у сфері забезпечення органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування реалізації й захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, а також у процесі публічного (державного й самоврядного) управління у сферах соціально-економічного та адміністративно-політичного розвитку й охорони громадського порядку [4, с. 43–44].

Наведені наукові підходи щодо сутності та змісту адміністративно-правових відносин свідчать про відсутність єдиного, усталеного сприйняття цієї категорії, відповідних ознак. Тому постає цілісним визначення адміністративно-правових відносин, у якому не вказується сфера виникнення адміністративно-правових відносин, натомість підкреслюється правова основа цих відносин та їх характерна особливість – взаємозв'язок і взаємодія сторін (суб'єктів) шляхом здійснення суб'єктивних прав та обов'язків. Немає також прямої вказівки на владність адміністративно-правових відносин, однак підкреслюється наявність взаємних прав та обов'язків їх сторін.

Ознаки адміністративно-правових відносин є такими: 1) наявність сторін, якими виступають суб'єкти адміністративного права, тобто носії передбачених адміністративно-правовими нормами прав та обов'язків, здатні реалізовувати ці права та виконувати покладені обов'язки; 2) однією з їх сторін завжди є носій юридично-владних повноважень, якими його наділяють адміністративно-правові норми, щодо інших суб'єктів; 3) формуються, як правило, в особливій сфері суспільного життя – публічному (державному й самоврядному) управлінні, насамперед у зв'язку зі здійсненням органами виконавчої влади своїх владно-розпорядчих функцій; 4) виникають за ініціативи будь-якої зі сторін, проте згода й бажання іншої сторони не є обов'язковою умовою цього, до того ж адміністративно-правові відносини можуть виникати всупереч бажанню іншої сторони; 5) спори, які виникають між сторонами адміністративних правовідносин, вирішуються, як правило, у позасудовому порядку [5, с. 171–173].

Ю.О. Дмитрієв, І.О. Полянський, Є.В. Трофімов вказують на такі найбільш суттєві осо-

бливості адміністративно-правових відносин, виділених у науці адміністративного права: 1) є різновидом правовідносин, із чого постає наявність кореспондуючих прав та обов'язків їх суб'єктів, виникнення на основі норми права та у зв'язку з нею; 2) адміністративні правовідносини носять владний характер, оскільки в процесі виникнення, зміни й припинення адміністративних правовідносин реалізується державне управління, хоча це не означає, що завжди одна зі сторін такого правовідношення підпорядковується іншій або що в такому правовідношенні обов'язково бере участь суб'єкт, наділений владними повноваженнями щодо іншої сторони правовідношення; 3) наявність надзвичайно широкої сфери виникнення адміністративно-правових відносин: сфера державного управління чи сфера реалізації виконавчої влади держави; 4) адміністративне правовідношення є організаційним, що означає виникнення, зміну й припинення у зв'язку з реалізацією виконавчої влади та зв'язком з її організацією в широкому значенні; 5) наявність особливого адміністративно-правового порядку вирішення спорів учасників адміністративно-правових відносин і своєрідного механізму дії інституту відповідальності за невиконання суб'єктивних обов'язків, які складають зміст правовідношення [2, с. 67–69].

Т.М. Коломоєць виділяє такі ознаки адміністративно-правових відносин: 1) виникають у сфері виконавчої, тобто владно-організаційної, діяльності; 2) виникають у зв'язку з діяльністю органів публічної адміністрації; 3) їм притаманна наявність обов'язкового суб'єкта – органу публічної адміністрації; 4) цей обов'язковий суб'єкт діє завжди владно, а отже, відносини є публічно-владними; 5) відносини можуть виникати з ініціативи будь-якої сторони, при цьому згода іншої сторони не є обов'язковою; 6) відносини між учасниками правовідношень розглядаються, як правило, у позасудовому порядку, хоча можливі є й судовий порядок; 7) у разі порушення однією зі сторін вимог адміністративно-правових норм вона відповідає перед державою в особі її органів [4, с. 44].

Також існує думка, що до основних ознак адміністративно-правових відносин належать такі: 1) на відміну від цивільно-правових відносин адміністративно-правові мають односторонній публічно-владний характер у процесі здійснення управлінських відносин під час реалізації внутрішніх та зовнішніх функцій і завдань державного управління; 2) адміністративно-правові відносини реалізуються в масштабі всієї держави; 3) безпосереднім об'єктом впливу адміністративно-правових відносин є поведінка учасників, сторін (суб'єктів управлінських відносин), обумовлена свідомістю й волею кожної з них, однак із цього правила є винятки, коли об'єктом правовідносин може бути також предмет (наприклад, об'єкт авторського права), нематеріальний об'єкт (честь і гідність людини й громадянина); 4) адміністративно-правові відносини регулюють та охороняють переважно публічно-правові інтереси, що виникають у процесі здійснення діяльності органів виконавчої влади й інших органів пу-

блічної влади; 5) адміністративно-правові відносини виникають, як правило, за ініціативою уповноважених владних суб'єктів права в процесі здійснення ними державного управління та правового регулювання, при цьому можливі випадки, коли адміністративно-правові відносини виникають за ініціативою підвладних суб'єктів права в результаті незадовільної реалізації владним суб'єктом права покладених на нього повноважень щодо здійснення функцій і завдань державного управління; 6) адміністративно-правові відносини завжди характеризуються рівноправністю учасників відносин; 7) адміністративно-правові відносини регламентують управлінські відносини та за своєю суттю є організаційно-правовими [6, с. 89–91].

Варто враховувати останні напрацювання вчених у напрямі розвитку предмета українського адміністративного права, насамперед розвідки В.Б. Авер'янова. Учений підкреслював, що серед суспільних відносин, у яких перебувають суб'єкти адміністративного права, управлінський характер має далеко не основна їх частина. Натомість функціонування державних органів та інших публічно-владних суб'єктів, які перебувають у сфері регулювання адміністративного права, складають дії, пов'язані з реалізацією суб'єктивних прав громадян та з розглядом і вирішенням адміністративно-правових спорів. В.Б. Авер'янов цитує видатного українського юриста початку минулого століття В.Л. Кобалевського, який у «Нарисах радянського адміністративного права» підкреслював значно більшу (порівняно з іншими галузями права) різноманітність адміністративного права: «З одного боку, це право регулює адміністративну діяльність як таку, тобто стосується способів розв'язання окремих завдань державного управління. З іншого боку, воно дає громадянам ті чи інші права щодо влади й покладає на них ті чи інші обов'язки. У першому випадку для правильного розуміння права необхідно виходити з аналізу тих цілей, які ставить законодавство державному управлінню, в іншому випадку юристу цікавить розмаїття конкретних юридичних відносин між владою та громадянами». Учений вказував, що європейські традиції адміністративного праворозуміння передбачають проголошення й практичне втілення верховенства та захисту прав громадян у сфері функціонування публічної влади. Цю позицію цілком підтримує Р.С. Мельник, зазначаючи, що нині у сфері діяльності публічної адміністрації (публічного управління), а також у доктрині адміністративного права відбувається процес суттєвих трансформаційних перетворень, спрямований на формування їх «людиноцентристської» спрямованості – ідеології, згідно з якою держава має «служити» людині, забезпечувати пріоритет її прав, свобод та інтересів [7, с. 82].

Варто зробити проміжний висновок, що визнання адміністративно-правового характеру відносин у сфері внутрішньоорганізаційної діяльності обумовлюється належністю цих відносин до предмета адміністративного права, і це є підґрунтям приналежності відносин щодо дисциплінарного провадження в

органах внутрішніх справ до адміністративно-правових.

Аналіз наукових напрацювань дає можливість розкрити зміст внутрішньоорганізаційної діяльності органів внутрішніх справ та виділити групи адміністративно-правових відносин, які виникають, змінюються й припиняються у сфері внутрішньоорганізаційної діяльності останніх:

1) організаційні, що стосуються побудови системи органів внутрішніх справ та організації діяльності, а також внутрішніх зв'язків між начальницьким складом і підлеглими, між працівниками органів внутрішніх справ, не підпорядкованими один одному: щодо організації діяльності системи органів внутрішніх справ; відносини субординації, реординації, координації, підзвітності, підконтрольності; відносини щодо інформаційного забезпечення діяльності працівників органів внутрішніх справ; відносини щодо матеріально-технічного забезпечення діяльності працівників органів внутрішніх справ; відносини щодо державної таємниці та її збереження; відносини щодо статистичного обліку результатів діяльності працівників органів внутрішніх справ;

2) кадрового забезпечення, які стосуються відносин публічної служби в органах внутрішніх справ: визначення посад в органах внутрішніх справ; добір, відбір кадрів до органів внутрішніх справ (комплектування кадрами); проходження публічної служби в органах внутрішніх справ (зокрема, службова кар'єра, у тому числі з підвищенням кваліфікації); застосування дисциплінарних повноважень до працівників органів внутрішніх справ (притягнення до дисциплінарної відповідальності, застосування заохочень); відносини щодо звільнення з публічної служби в органах органів внутрішніх справ.

У зв'язку з наведеним необхідно вказати ознаки, притаманні відносинам у сфері дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ, та охарактеризувати їх. Відносини у сфері дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ є публічно-правовими, оскільки їх основою є орієнтація на задоволення публічного інтересу. Відносини у сфері дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ складаються у внутрішньоорганізаційній діяльності останньої. Керуючими суб'єктами у сфері застосування дисциплінарних прав щодо дисциплінарного провадження останніх виступають міністр внутрішніх справ України та начальники в межах прав, наданих їм міністром внутрішніх справ України. Так, відповідно до ст. 10, 13 Закону України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України» міністру внутрішніх справ України належить право застосовувати заохочення та право накладати дисциплінарні стягнення, передбачені цим статутом, до всіх осіб рядового й начальницького складу. Інші начальники застосовують заохочення та накладають дисциплінарні стягнення на підлеглих у межах прав, наданих їм міністром внутрішніх справ України [8].

Звернення до ст. 11 Закону України «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України» дає можливість зробити ви-

сненок про владний характер відносин у сфері застосування дисциплінарних прав, оскільки встановлюється обов'язок оголошувати зміст наказу про заохочення особовому складу органу внутрішніх справ, а до відома особи рядового чи начальницького складу, яку заохочено, доводиться персонально й додається до особової справи [8].

Крім того, за змістом відносини у сфері дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ можуть поділятися на матеріальні й процесуальні. Матеріальні адміністративні відносини – це відносини пасивного типу. Вони виражають статичну функцію права. Такі відносини складаються на основі уповноважуючих і заборонних норм, тобто норм матеріальних. Відносини такого типу, виникнувши одноразово, можуть тривалий час залишатись «нерухомими», статичними [9, с. 48–49]. Так, відносини між громадянином, який вирішив, що його права порушено посадовою особою органів внутрішніх справ, та отримав право на звернення до останньої з вимогою з'ясування неналежного виконання нею своїх функціональних обов'язків, перебуватимуть у статичному стані (залишатимуться матеріальними) доти, доки громадянин не вирішить реалізувати своє право на звернення до органів внутрішніх справ.

Щодо процесуальних адміністративних правовідносин у сфері дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ варто наголосити на тому, що саме в межах останніх відбувається реалізація прав і виконання обов'язків, закріплених у матеріальних нормах адміністративного права. У цілому адміністративно-процесуальними відносинами у сфері дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ є врегульовані нормами адміністративного права суспільні відносини, що виникають у процесі розгляду й вирішення дисциплінарної справи в публічному управлінні в органах внутрішніх справ.

Висновки. Визначення правової природи відносин щодо дисциплінарного провадження в органах внутрішніх справ спирається на теоретичні положення щодо обґрунтування адміністративно-правових відносин, які виникають, змінюються та припиняються у сфері внутрішньо-організаційної діяльності останніх. Зокрема, такими є організаційні відносини, що стосуються побудови системи органів внутрішніх справ та організації діяльності, внутрішніх зв'язків між начальницьким складом і підлеглими, між працівниками органів внутрішніх справ, не підпорядкованими один одному, а також відносини кадрового забезпечення, що стосуються публічної служби в органах внутрішніх справ.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Адміністративне право України : [підручник] / [Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Богудзький та ін.] ; за ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В.В. Зуй. – Х. : Право, 2010. – 624 с.
2. Дмитриев Ю.А. Административное право : [учебник] / Ю.А. Дмитриев, И.А. Полянский, Е.В. Трофимов. – М. : Эксмо, 2009. – 928 с.
3. Харитоновна О.І Адміністративно-правові відносини: концептуальні засади та правова природа : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адмі-

ністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О.І. Харитонova. – О., 2004. – 36 с.

4. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс : [підручник] / Т.О. Коломоєць. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.

5. Адміністративне право України. Академічний курс : [підручник] : у 2 т. / за ред. В.Б. Авер'янова. – К. : Юридична думка, 2007– . – Т. 1 : Загальна частина. – 2007. – 592 с.

6. Четвериков В.С. Административное право : [учебник] / В.С. Четвериков. – М. : Эксмо, 2010. – 608 с.

7. Мельник Р.С. Система адміністративного права України : [монографія] / Р.С. Мельник. – Х. : Вид-во ХНУВС, 2010. – 398 с.

8. Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України : Закон України від 22 лютого 2006 р. № 3460-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>.

9. Курс адміністративного права України : [підручник] / [В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух та ін.] ; за ред. В.В. Коваленка. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 808 с.

УДК 339.727.3:340 (477)

КОНТРОЛЬ У СФЕРІ НАДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ

Єрко Г.Г., здобувач
Державний науково-дослідний інститут
Міністерства внутрішніх справ України

У статті досліджено правові засади контролю у сфері надання державної фінансової підтримки, визначено органи здійснення такого контролю, окреслено їхні повноваження в цій сфері, виявлено проблемні аспекти здійснення контролю у сфері надання державної фінансової підтримки та запропоновано напрями їхнього розв'язання.

Ключові слова: державна фінансова підтримка, законодавче регулювання, державний контроль, державні органи, перевірка, моніторинг.

В статье исследованы правовые основы контроля в сфере предоставления государственной финансовой поддержки, определены органы осуществления такого контроля, их полномочия в данной сфере, выявлены проблемные аспекты осуществления контроля в сфере предоставления государственной финансовой поддержки и предложены направления их разрешения.

Ключевые слова: государственная финансовая поддержка, законодательное регулирование, государственный контроль, государственные органы, проверка, мониторинг.

Erko G.G. CONTROL IN THE PROVISION OF STATE FINANCIAL SUPPORT

The article studies the legal framework of control in the provision of financial support from the state, defined bodies of such control, their powers in this area, identified problematic aspects of control in the provision of state financial support and proposed ways of resolving them.

Key words: state financial support, legislative regulation, state control, state agencies, verification, monitoring.

Постановка проблеми. Одним із дієвих важелів забезпечення законності використання бюджетних коштів і досягнення мети надання державної фінансової підтримки є державний контроль. Ефективність здійснення такого контролю залежить від його організації з боку держави, зокрема визначення органів здійснення такого контролю, підстав і порядку його здійснення тощо. При цьому правозастосовна практика свідчить про неналежну організацію та здійснення контролю у сфері надання державної фінансової підтримки, що негативно позначається на результатах господарської діяльності отримувачів такої підтримки, стримує економічний розвиток держави. Як слушно зауважує Н. Бутенко, система надання й контролю за використанням державної допомоги становить один із базисних елементів загальної економічної політики держави, є основою для подальшої економічної інтеграції [1, с. 30]. Контроль за державною допомогою необхідний для обмеження її негативного впливу на економіку й забезпечення відповідності державної допомоги цілям державної політики [2, с. 92].

Контроль у сфері надання державної фінансової підтримки регулюється Законами України: «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 р. № 2939-XII [3], «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» від 01.07.2014 р. № 1555-VII (далі – Закон про державну допомогу) [4] тощо. При цьому застосування цього законодавства не дає змоги враховувати всі особливості здійснення контролю саме у сфері надання державної фінансової підтримки, а отже, містить низку прогалин, спірних положень, на що вказує аналіз практики його застосування.

Ступінь розробленості проблеми. Дослідженню правових та організаційних засад контролю у сфері надання державної фінансової підтримки присвячені праці О. Койчева [5], В. Князькова [6], Т. Некрасової [7], О. Прокопова [8] та ін. Проте правові аспекти не стали предметом уваги науковців після оновлення законодавства в цій сфері.

Викладене свідчить про актуальність обраної теми статті, **метою** якої є обґрунтування пропозицій щодо державного контролю у сфері надання державної фінансової підтримки.